

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

38.

KUR YER LITEW SKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 16-го Мая. — 1839 — Wilno. Wtorek. 16-go Maja.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В и л ь н а .

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o .

1. Отъ Управленія Бѣлорусскаго Учебнаго Округа, для свѣдѣнія родителей, родственниковъ и опекуновъ обучающагося въ заведеніяхъ означеннаго Округа юношества, симъ объявляется, что, на основаніи общихъ правилъ, утвержденныхъ по учебной части Министерства Народнаго Просвѣщенія, для усиленія способовъ къ улучшенію и поддержкѣ училищъ, имѣть быть въ здѣшнихъ Гимназіяхъ и Уѣздныхъ для дворянъ училищахъ съ 1-го Августа текущаго года взимаема, установленная уже въ прочихъ Округахъ, плата за ученіе съ приходящихъ учениковъ, а именно, въ Гимназіяхъ: Виленской, Крожской и Свислочской по пяти рублей серебромъ, въ Гродненской, Минской и Бѣлостокской по четыре руб. сереб. а въ Могилевской, Витебской и Динабургской по пятнадцати рублей ассигнаціями; въ Дворянскихъ училищахъ: Виленской, Гродненской и Минской Губерніи и Бѣлостокской Области, по три руб. сереб., а въ двухъ Бѣлорусскихъ Губерніяхъ, по десяти руб. ассиг. въ годъ съ каждаго ученика; каковая плата должна быть вносима впередъ по полугодно въ началѣ учебнаго курса и въ Генварѣ мѣсяцѣ при поступленіи учениковъ въ учебныя заведенія, въ полномъ каждый разъ полугодишномъ количествѣ, не взирая на время прибытія учениковъ. Отъ взноса помянутой платы освобождаются: а) дѣти училищныхъ Чиновниковъ, б) ученики, получающіе отъ казны стипендіи, или содержимые на счетъ благотворительныхъ фундашей, и в.) дѣти тѣхъ родителей, кои представляютъ законныя свидѣтельства мѣстныхъ Предводителей Дворянства, совокупно съ Городскими или Земскими Полиціями въ томъ, что они, по совершенной бѣдности, не въ состояніи вносить назначенной платы.

Къ сему, управленіе Округа считаетъ нужнымъ присовокупить, что въ сосѣдственныхъ западнымъ Губерніямъ, учебныхъ заведеніяхъ Царства Польскаго, по утвержденному для нихъ уставу, плата за ученіе взимается во всѣхъ безъ изыятія училищахъ и четырехъ низшихъ классахъ Гимназій по 50., а въ четырехъ высшихъ Гимназическихъ классахъ по 200 золотыхъ въ годъ съ каждаго ученика; а потому училищное начальство надѣется, что родители и родственники обучающагося здѣсь юношества, не

Od Zarządu Biało-Ruskiego Okręgu Szkolnego, dla wiadomości Rodziców, krewnych i opiekunów, uczący się w zakładach tego Okręgu młodzi, niniejszem ogłasza się: iż na podstawie ogólnych prawideł, potwierdzonych dla szkolnej części Ministerium Narodowego Oświecenia, dla zasilenia sposobow do ulepszenia i podpomozienia Szkół, mabydż w tutejszych Gimnazjach i Powiatowych dla Dworzan Szkołach, od 1-go Sierpnia bieżącego roku, pobierana, ustanowiona już winnych Okręgach, opłata za uczenie od przychodzących uczniów, a mianowicie, w Gimnazjach: Wileńskim, Krożkiem i Swisłockim po pięć rubli srebrem; w Grodzieńskim, Mińskim i Białostockim, po cztery ruble srebrem, a w Mohilewskim, Witebskim i Dyneburskim po piętnaście rubli assygnacyami; w Szkołach Dworzańskich: Wileńskiej, Grodzieńskiej i Mińskiej Gubernij i Białostockim Obwodzie, po trzy ruble srebrem; w dwóch Białoruskich Guberniach, po dziesięć rubli assyg. na rok za każdego ucznia; którato opłata ma bydż wnoszona z góry co półrocze, na początku szkolnego kursu i w miesiącu Stycznia, przy weyściu uczniów do zakładow szkolnych; w zupełney każdy raz półroczney ilości, bez względu na czas przybycia uczniów. Od wnoszenia takowey opłaty uwalniają się: a) dzieci Szkolnych Urzędników, b) uczniowie, pobierający ze Skarbu stipendia, albo utrzymywani kosztem dobroczynnych funduszow, i c) dzieci tych rodziców, którzy złożą prawne świadectwa miejscowych Marszałków Dworzaństwa, łącznie z Mieskiemi albo Ziemskimi Policjami na to, że dla zupełnego ubóstwa, nie są w stanie wnieść naznaczoney opłaty.

Do tego Zarząd Okręgu uważa potrzebnem przydać, że w sąsiedzkich Guberniom Zachodnim Szkolnych Zakładach Królestwa Polskiego, podług u-twierdzoney dla nich ustawy, opłata za uczenie, pobiera się we wszystkich bez wyjątku Szkołach i czterech niższych klassach Gimnazyj po 50, a we czterech wyższych Gimnazyalnych klassach po 200 złotych na rok od każdego ucznia; Zwierzchność przeto Szkolna spodziewa się, że rodzice i krewni uczący się tu młodzi, nie poczytają dla siebie uciążliwością wnieść nieznaczną, ustanowioną w Gimna-

сочтутъ для себя обременительнымъ вносить незначительную, назначенную въ Гимназіяхъ и Дворянскихъ училищахъ сего Округа, плату за учение, и тѣмъ будутъ содѣйствовать благотворительнымъ намѣреніямъ Правительства по предмету улучшения публичнаго воспитанія.

Санктпетербургъ, 9-го Мая.

Лондонъ, 28-го Апрѣля (10-го Мая) 1839. Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ въ Лондонѣ изволилъ ежедневно выѣзжать для обозрѣнія примѣчательностей города, принимая также участіе въ увеселеніяхъ высшаго общества. Его Императорское Высочество вездѣ встречаемъ здѣсь, какъ въ обществѣ, такъ и въ народѣ, съ изъявленіемъ особеннаго радушія и почтительной привѣтливости.

Предметами вниманія Государя Наслѣдника Цесаревича до сего числа были: кафедральный церкви Св. Павла и Вестминстерское Аббатство (Westminster Abbey); древняя Лондонская цитадель (the Tower of London) съ заключающимися въ ней арсеналами; купеческая верфь и складочное мѣсто товаровъ на Темзѣ (St. Catharine Docks), Великобританскій Банкъ, городская тюрьма (Newgate) и новый тюремный замокъ (Bridewell prison); устроиваемое подъ Темзою сообщеніе, (tunnel); нѣсколько общественныхъ воспитательныхъ заведеній, инвалидный домъ и выставка произведеній художества.

24-го Апрѣля, Государь Наслѣдникъ удостоилъ присутствіемъ своимъ вечернее собраніе у нашего Посла, на которомъ дипломатическій корпусъ и высшее общество имѣли честь быть представленными Его Императорскому Высочеству.

25-го числа Государь Цесаревичъ былъ въ Итальянской оперѣ, а потомъ посетилъ вечернее собраніе у Лорда Брума (Brougham.)

26-го Его Высочество былъ на обѣдѣ у Министра Иностранныхъ Дѣлъ Лорда Пальмерстона, на которомъ находились всѣ Министры, а вечеромъ на балѣ у Графа Поццо-ди-Борго.

27-го Апрѣля, Герцогомъ Кембриджскимъ данъ былъ въ честь Его Императорскаго Высочества большой обѣдъ, окончившійся концертомъ, въ которомъ участвовали всѣ знаменитые артисты, прибывшей сюда изъ Парижа Итальянской оперы. (С. П.)

Предсѣдателемъ Томской Казенной Палаты (14-го Апрѣля) Всемилостивѣйше повелѣно быть Советнику Главнаго Управленія Западной Сибири, отъ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, Коллежскому Советнику *Полетаеву*.

— Государь Императоръ, усмотрѣвъ изъ всеподданнѣйшихъ рапортовъ Рязанскаго Гражданскаго Губернатора и Управляющаго Саратовскою Губерніею о податяхъ и недоимкахъ за 2-ю половину 1838 года, и изъ свѣдѣній, Министромъ Финансовъ доставленныхъ, что взыскано по Рязанской Губерніи недоимокъ около $\frac{1}{2}$, а оклада около $\frac{3}{4}$ и по Саратовской Губерніи недоимокъ около $\frac{2}{3}$, а оклада около $\frac{1}{2}$, Высочайше повелѣть изволилъ: объявить Гражданскимъ Губернаторамъ Рязанскому и Саратовскому Его Величества удовольствіе, за успешное азысканіе податей.

— Государь Императоръ, усмотрѣвъ изъ всеподданнѣйшаго рапорта Ст. Петербургскаго Гражданскаго Губернатора о податяхъ и недоимкахъ за 2-ю половину 1838 года, и изъ свѣдѣній Министромъ Финансовъ доставленныхъ, что взыскано недоимокъ около $\frac{1}{2}$, а оклада около $\frac{3}{4}$, Высочайше повелѣть изволилъ: объявить С. Петербургскому Гражданскому Губернатору Его Величества удовольствіе, за успешное азысканіе податей.

— Правительствующій Сенатъ слушалъ предложеніе Господина Министра Юстиціи, Дѣйствительнаго Тайнаго Советника и Кавалера Дмитрія Николаевича Блудова, что на основаніи 653 ст. Св. Зак. Т. 2 учрежденій, всѣ присутственные мѣста обязаны убавлять изъ своихъ суммъ известныя части на содержаніе Канцелярій Губернскихъ Прокуроровъ; но изъ сихъ послѣднихъ, большая часть не могла довольствоваться отпускаемыми на сей предметъ имъ деньгами и встрѣчая крайнее затрудненіе въ содержаніи своихъ Канцелярій, входила въ бесполезную и продолжительную переписку. Въ отвращеніе сего, Г. бывший Министръ Юстиціи, представлялъ Государственному Совѣту предположенія свои, о назначеніи опредѣлительныхъ суммъ на содержаніе Канцелярій Губернскихъ Прокуроровъ. Государственный Совѣтъ, разсмотрѣвъ сіи предположенія, Высочайше утвержденнымъ 24-го минувшаго Марта мѣсяцемъ своимъ положило: 1) Назначить Губернскимъ Прокурорамъ, впредь до изданія новыхъ Губернскихъ штатовъ по вѣдомству Министерства Юсти-

цихъ и Дворянскихъ Школахъ tego Округу, оплатѣ за учение и преемъ, бѣдѣ сіе прикладали до замѣнъ добровольныхъ Рядовъ, въ речу улучшения публичнаго воспитанія.

Санкт-Петербургъ, 9-го Мая.

Лондонъ, 28-го Квѣтня, (10-го Мая) 1839. — Цесаревичъ Его Моść Настѣпца Тронъ, въ Лондонѣ ежедневно рачу выѣзжать для огляданія особливости miasta, przyjmując także uczestnictwo w zabawach wyższego towarzystwa. Jego Cesarzka Wysokość, wszędzie tu spotykany jest, jak w towarzystwie, tak i u narodu, z okazami szczególnej radości i uprzejmości z uszanowaniem.

Przedmiotami uwagi Cesarzawicza Jego Mości do dnia dzisiejszego były: Kościół Katedralny Św. Pawła i Opactwo Westminsterskie; starodawna Londyńska cytadella (the Tower of London) z arsenatami w niej umieszczonemi; warsztaty okrętów kupieckich, i miejsce składowe towarów nad Tamizą (St Catharine Docks); Bank Brytanii Wielkiej; więzienie miejskie (Newgate) i nowy zamek turemny (Bridewell prison); budująca się droga pod Tamizą; kilka publicznych zakładów edukacyjnych; dom invalidów i wystawa dzieł sztuki.

24 Kwieciana, Cesarzewicz Następcą, zaszczycił obecnością swą zgromadzenie wieczorne u Posła naszego, na którym korpus dyplomatyczny i wyższe towarzystwo miały zaszczyt być przedstawianymi Jego Cesarzkiej Wysokości.

25-го Cesarzewicz Jego Mość, był na operze włoskiej; a potem odwiedził zgromadzenie wieczorne u Lorda Brougham.

26-го Jego Wysokość był na obiedzie u Ministra Stosunków Zewnętrznych, Lorda Palmerstona, na którym znajdowali się wszyscy Ministrowie, a wieczoremъ на балу u Hrabiego Pozzo-di-Borgo.

27-го Kwieciana, u cieści Jego Cesarzkiej Wysokości, dany był przez Xięcia Cambridge wielki obiad, zakończony koncertem, do którego należeli wszyscy znakomici artyści, przybyli tu z Paryża Opery Włoskiej. (P. P.)

Prezydentem Tomskiej Izby Skarbowej, 14-го Kwieciana, Najłaskawiej rozkazano być Radcy Głównego Zarządu Syberii Zachodniej, z Ministerjum Spraw Wewnętrznych, Radcy Kollegialnemu *Poletajewu*.

— Cesarz Jego Mość, dostrzegłszy, z najuniżeńszych raportów Rzański Gubernatora Cywilnego i Zarządzającego Gubernią Saratowską o podatkach i niedopłatach za drugą połowę 1838 roku i z wiadomości przez Ministra Skarbu podanych, że w Gubernii Rzańskiej uzyskano niedopłat około $\frac{1}{2}$, a podatków około $\frac{3}{4}$ i w Gubernii Saratowskiej niedopłat około $\frac{2}{3}$, a podatków około $\frac{1}{2}$, Najwyżej rozkazać raczył: oświadczyć Gubernatorom Cywilnym Rzańskiemu i Saratowskiemu zadowolenie Jego Cesarzkiej Mości, za skuteczne uzyskiwanie podatków.

— Cesarz Jego Mość, dostrzegłszy z najuniżeńszego raportu St. Petersburgskiego Gubernatora Cywilnego o podatkach i niedopłatach za 2-ą połowę 1838 roku, i z wiadomości od Ministra Skarbu podanych, że uzyskano niedopłat około $\frac{1}{2}$, a podatków około $\frac{3}{4}$, Najwyżej rozkazać raczył oświadczyć St. Petersburgskiemu Gubernatorowi Cywilnemu zadowolenie Jego Cesarzkiej Mości, za skuteczne uzyskiwanie podatków.

— Rządzący Senat słuchał przełożenia P. Ministra Sprawiedliwości, Rzeczywistego Radcy Tajnego i Kavalera Dymitra Nikołajewicza Błudowa, iż na podstawie 653 art. Połącz. Pr. T. 2. Ustaw, wszystkie urzędowe miejsca obowiązane są udzielać ze swoich summ pewną część na utrzymanie Kancellaryi Prokuratorów Gubernialnych; ale z tych ostatnich, większa część nie mogła być dostatecznie opatrzoną, z wydawanych im na ten przedmiot pieniędzy, i spotykając się z ostateczną trudnością w utrzymaniu swoich Kancellaryi, prowadziły długą i bezskuteczną korespondencją. Dla uprzątnienia tego P. były Minister Sprawiedliwości, przedstawiał Radzie Państwa projekta swoje o wyznaczeniu pewnych summ na utrzymanie Kancellaryi Gubernialnych Prokuratorów. Rada Państwa, rozpatrzywszy te projekta, przez Najwyżej utwierdzoną d. 24 przeszłego Marca opinią swoją, postanowiła: 1) Naznaczyć Prokuratorom Gubernialnym, na przyszłość do wydania nowych Gubernialnych Etatów wiedzy Ministerjum Sprawiedliwości, na utrzymanie ich Kancellaryi wyznaczone summy w ilościach wykazanych, w załączonej przy tém

ии, на содержание Канцелярій ихъ опредѣленные суммы въ количествахъ, показанныхъ въ прилагаемой при семъ табели, съ тѣмъ, чтобы суммы сіи, отпускаемы были въ распоряженіе самихъ Прокуроровъ Губернскими Правленіями, Казенными и Судебными Палатами и Палатами Государственныхъ Имуществъ по мѣрѣ открытія оныхъ, изъ суммъ, отпускаемыхъ по штатамъ сихъ мѣстъ на содержание Канцелярій ихъ и на канцелярскіе расходы. 2) Подробное расчисленіе, сколько, въ соразмѣрности изъ суммъ показанныхъ въ означенной табели причтется на каждое изъ сихъ мѣстъ, предоставить сдѣлать Гражданскимъ Губернаторамъ, по совѣщаніи съ Предсѣдателями Палатъ и Губернскими Прокурорами. 3) Опредѣленіе въ Канцеляріи Губернскихъ Прокуроровъ: Писмоводителей и канцелярскихъ служителей, согласно той же табели, равно какъ и увольненіе ихъ, предоставить Губернскимъ Правленіямъ по предложеніямъ Прокуроровъ.

ТАБЕЛѢ

О суммахъ, назначаемыхъ къ отпуску на содержание Канцелярій Губернскихъ Прокуроровъ, изъ суммъ Губернскихъ Присутственныхъ мѣстъ.

1-го разряда.

1 Писмоводитель, ему жалованья	700 р.
Канцелярскихъ { 1. Ему жалованья	400 —
1. Ему жалованья	280 —
служителей. { Ему же на паекъ	100 —
На канцелярскіе расходы и на наемъ сторожа. 620 —	

Итого . . 2,100 р.

Къ сему разряду, отнести Канцеляріи Прокуроровъ: Архангельскаго, Астраханскаго, Оловцаго, Бѣлостокскаго, Курляндскаго, Эстляндскаго, Херсонскаго.

2-го разряда.

1 Писмоводитель, ему жалованья	750 р.
Канцелярскихъ { 1. Ему жалованья	400 р.
1. Ему жалованья	280 —
служителей. { 1. Ему жалованья	250 —
Последнимъ двумъ на паекъ	
по 100 р.	200 —
На канцелярскіе расходы и на наемъ сторожа. 700 —	

Итого . . 2,580 р.

Къ сему разряду отнести Канцеляріи Прокуроровъ: Новгородскаго, Калужскаго, Костромскаго, Оренбургскаго, Пензенскаго, Псковскаго, Ярославскаго, Витебскаго, Екатеринославскаго, Вологодскаго, Лифляндскаго, Таврическаго.

3-го разряда.

1 Писмоводитель, ему жалованья	750 р.
Канцелярскихъ { 1. Ему жалованья	400 —
1. Ему жалованья	280 —
служителей. { 2 по 250 рублей	500 —
Последнимъ 3-мъ на паекъ	
по 100 р.	300 —
На канцелярскіе расходы и на наемъ сторожа. 750 —	

Итого . . 2,980 р.

Къ сему разряду отнести Канцеляріи Прокуроровъ: Владимирскаго, Воронежскаго, Вятскаго, Нижегородскаго, Казанскаго, Курскаго, Орловскаго, Пермскаго, Рязанскаго, Саратовскаго, Симбирскаго, Смоленскаго, Тамбовскаго, Тверскаго, Тульскаго, Виленскаго, Волынскаго, Гродненскаго, Кіевскаго, Минскаго, Могилевскаго, Подольскаго, Полтавскаго, Харьковскаго, Черниговскаго.

Канцеляріи Столичныхъ Прокуроровъ:

Въ Москвѣ:

1 Писмоводитель, ему жалованья	1,000 р.
2 Столовачальникамъ по 800 р.	1,600 —
Канцелярскихъ { 1. Ему жалованья	400 —
1. Ему жалованья	280 —
служителей. { 2. Имъ жалованья по 250 р. 500 —	
Последнимъ 3-мъ на паекъ	
по 100 р.	300 —
На канцелярскіе расходы и на наемъ сторожа. 1,200 —	

Итого . . 5,280 р.

Въ Ст. Петербургѣ:

Сверхъ того 2 канцелярскихъ служителей, одному 400, а другому 280 р. и 100 р. на паекъ 780 р.

Итого . . 6,060 р.

Канцелярія Прокурора Верховнаго Грузинскаго Правительства 1,050 р. сер.

Высочайшій указъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данный Правительствующему Сенату, Апрѣля 5. „По

tabelli, z zastrzeżeniem, ażeby summy te, wydawane były dorozrządzenia samych Prokuratorów przez Rządy Gubernialne, Izby Skarbowe i Sądowe i przez Izby Majątkow Państwa, w miarę ich odkrycia, z summ, wypłaconych podług etatów tych miejsc na utrzymanie ich Kancellaryi i na Kancellaryjne rozchody. 2) Szczegółowe wyliczenie, ile, w stosunku z summ położonych w pomienionej tabelli przypadnie na każde z tych miejsc, polecić uczynić Gubernatorom Cywilnym, za porozumieniem się z Prezydentami Izby i Prokuratorami Gubernialnymi. 3) Naznaczanie do Kancellaryi Prokuratorów Gubernialnych: Pismowodzców i służących kancellaryjnych, zgodnie z tą tabellą, równie, jak ich увольнение, zostawić Rządowi Gubernialnym na przełożenie Prokuratorów.

ТАБЕЛЛА.

О суммахъ, вынмчающихся къ выдаванію на утрzymanіе Канцелярій Прокуроровъ Губернальныхъ з суммъ Губернальныхъ Урядовъ Судовыхъ.

1-го Рzęду.

1 Писмоводца, ему плacy	700 р.
Канцелла- { 1. Ему плacy	400 —
рыныхъ { 1. Ему плacy	280 —
сłużących { Темуъ на пайокъ	100 —
На rozchody kancellaryjne i на najęcie stróża 620 —	

Огół . . 2,100 р.

Do tego rzędu liczyć Kancellarye Prokuratorów: Archangielskiego, Astrachan'skiego, Ołoneckiego, Białostockiego, Kurlandzkiego, Estońskiego, Chersońskiego.

2-го Рzęду.

1 Писмоводца, ему плacy	750 р.
Канцелла- { 1. Ему плacy	400 —
рыныхъ { 1. Ему плacy	280 —
сłużących { 1. Ему плacy	250 —
Ostatnimъ двумъ на пайокъ по	
100 р.	200 —
На rozchody kancellaryjne i на najęcie stróża 700 —	

Огół . . 2,580 р.

Do tego rzędu liczyć Kancellarye Prokuratorów: Nowgorodzkiego, Kалужского, Kostrom'skiego, Orenburg'skiego, Penzeńskiego, Pskowskiego, Jarosław'skiego, Witebskiego, Ekaterynosław'skiego, Wołogodzkiego, Inflantskiego, Tauryckiego.

3-го Рzęду.

1. Писмоводца, ему плacy	750 р.
Служących { 1. Ему плacy	400 —
Канцелла- { 1. Ему плacy	280 —
рыныхъ { 2. По 250 rubli	500 —
Ostatnimъ 3 - m на пайокъ по	
100 р.	300 —
На rozchody kancellaryjne i на najęcie stróża 750 —	

Огół . . 2,980 р.

Do tego rzędu liczyć Kancellarye Prokuratorów: Włodzimierskiego, Woronezkiego, Wiatskiego, Niżegorodzkiego, Kazańskiego, Kurskiego, Orłowskiego, Permskiego, Rianzańskiego, Saratowskiego, Simbirskiego, Smoleńskiego, Tambowskiego, Twerskiego, Tul'skiego, Wileńskiego, Wołyńskiego, Grodzieńskiego, Kijowskiego, Mińskiego, Mohilewskiego, Podolskiego, Połtaw'skiego, Charkowskiego, Czernihowskiego.

Kancellarye Prokuratorów w Stolicach:

w Moskwie:

1. Писмоводца, ему плacy	1000 р.
2. Начальникомъ стола по 800 р.	1600 —
Служącym { 1. Ему плacy	400 р.
Канцелла- { 1. Ему плacy	280 —
рынымъ { 2. Ему плacy по 250 р.	500 —
Ostatnimъ 3 - m на пайокъ по	
100 р.	300 —
На kancellaryjne rozchody i на najęcie stróża 1200 —	

Огół . . 5,280 р.

w St. Petersburgu:

Nadto 2 kancellaryjnych służących, jednemu 400, a drugiemu 280 р. i 100 р. на пайокъ 780 р.

Огół . . 6,060 р.

Kancellarya Prokurora Najwyższego Gruzińskiego Rządu 1050 р. sr.

Najwyższy Ukaz, z Własnoręcznymъ Jego Cesar'skiej Mości podpisem, даны Rządzącemu Senatowi, dnia 5 Kwietnia. — „Po przedstawieniu byłego Ministra

представленію бывшаго Министра Юстиціи и согласно съ мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, признавъ полезнымъ, при успѣшномъ ходѣ уголовныхъ дѣлъ въ 5 Департаментѣ Правительствующаго Сената, закрыть 3-е оного Отдѣленіе, съ распредѣленіемъ дѣлъ его между двумя другими Отдѣленіями, Повелеваемъ:

1) 3-е Отдѣленіе 5-го Департамента Сената закрыть, упразднивъ и званіе Оберъ-Прокурора оного.
2) Дѣла 28-ми Губерній, оному подвѣдомственныхъ, раздѣлить между двумя другими Отдѣленіями такимъ образомъ:

1-му Отдѣленію подчинить Губерніи: С. Петербургскую, Новгородскую, Псковскую, Тверскую, Ярославскую, Костромскую, Владимирскую, Вологодскую, Архангельскую, Олонецкую, Курскую, Могилевскую, Витебскую, Смоленскую, Калужскую и Харьковскую.

2-му Отдѣленію Губерніи: Черниговскую, Полтавскую, Лифляндскую, Эстляндскую, Курляндскую, Кіевскую, Подольскую, Волынскую, Виленскую, Минскую, Гродненскую и Бѣлостокскую Область.

3) Отъ упраздняемаго 3-го Отдѣленія присоединить къ 1-му и 2-му Отдѣленіямъ по одной Экспедиціи, въ полномъ ихъ составѣ, штатомъ определенномъ.

4) Состоящихъ при 1-мъ Отдѣленіи 5-го Департамента Переводчиковъ Нѣмецкаго и Польскаго языковъ перечислить во 2-е Отдѣленіе, а должности Экзекутора, Протоколиста и Регистратора 3-го Отдѣленія вовсе упразднить, предоставивъ усмотрѣнію Министра Юстиціи размѣстить ихъ по другимъ Департаментамъ и Отдѣленіямъ Правительствующаго Сената къ соответствующимъ должностямъ. Суммы же, положенныя: на канцелярскіе расходы 3-го Отдѣленія по штату, и на усиленіе Канцеляріи и жалованья канцелярскимъ служителямъ по новому росписанію, отчислить; равными частями, къ суммамъ, на тѣ же предметы для 1-го и 2-го Отдѣленій определеннымъ.

И 5) Относительно распредѣленія чиновниковъ и передачи дѣлъ изъ 3-го въ 1-е и 2-е Отдѣленія 5-го Департамента, по принадлежности, предоставить Министру Юстиціи сдѣлать, по усмотрѣнію его, дѣльнейшее распоряженіе.

Правительствующій Сенатъ не оставить къ исполненію сего учинить надлежащее распоряженіе.”
— Г. Вице-Канцлеръ Графъ Нессельроде въ отношеніи къ Г. Министру Юстиціи отъ 8 Марта изъяснилъ, что Виленскій 1-й гильдіи купецъ Фридрихъ Ауеръ (Auer) происходящій отъ старинной Прусской дворянской фамилии и сынъ Капитана Прусской службы, просилъ Его Величество Короля Прускаго употребить посредство къ признанію его въ Россіи дворяниномъ, представляя, что онъ подавалъ о томъ просьбу на Высочайшее имя Государя Императора, но ему было въ оной отказано по тому уваженію, что лица иностраннаго дворянскаго происхожденія, по вступленіи въ подданство Россіи, не могутъ требовать о утвержденіи ихъ въ правахъ Россійскаго дворянства, если они не приобрѣли оныхъ по чину своему на службѣ, по награжденію орденомъ, или по особымъ заслугамъ, оказаннымъ ими Россійскому Государству. Принявъ во вниманіе, что въ нынѣшнемъ положеніи своемъ Ауеръ не имѣетъ возможности достигнуть дворянства симъ способомъ, безъ оставленія своего торговаго, который доставляетъ ему выгодное существованіе, а также и то обстоятельство, что по собраннымъ удостовѣреніямъ проситель дѣйствительно принадлежитъ къ Прусскому дворянству, и что онъ за правила и честность свою пользуется общими уваженіемъ, Его Величество Король поручилъ находящемуся здѣсь посланнику своему ходатайствовать о признаніи Ауера Россійскимъ дворяниномъ. Г. Вице-Канцлеръ Графъ Нессельроде имѣлъ счастье докладывать о семъ Государю Императору и Его Императорскому Величеству благоудобно было, въ уваженіе участія, которымъ удостоиваетъ Ауера Король Прусскій, изъяснить Высочайшее соизволеніе на просьбу сего купца, о пожалованіи ему Россійскаго дворянства, въ такомъ однако же случаѣ, буде онъ состоятъ въ Россійскомъ подданствѣ. (К. Г.)

Варшава, 29 го Апрѣля (11 Мая).

Въ минувшій Понедѣльникъ 24-го Апрѣля (6-го Мая н. ст.) происходило публичное засѣданіе Польскаго Банка, на которомъ представленъ былъ отчетъ о дѣйствіяхъ его за 1838 годъ. По открытіи засѣданія заступающимъ мѣсто Главнаго Директора Правительственной Коммиссіи Финансовъ, Директоромъ Отдѣленія оной Коммиссіи, Г-мъ Дѣйствительнымъ Статскимъ Совѣтникомъ Ленскимъ, произнесены бы-

Справедливости, изъясненію зъ opinią Rady Państwa, uznawszy pożytecznym, przy uspięsnym toku Spraw Kryminalnych w 5 Departamencie Rządzącego Senatu, zamknąć 3-ci jego Oddział, z rozdzieleniem spraw jego między dwa inne Oddziały, Rozkazujemy:

1) 3-ci Oddział 5-go Departamentu Senatu zamknąć, kassując i urząd jego Ober-Prokurora.

2) Sprawy 28 miu Gubernij, do niego przynależne, rozdzielić pomiędzy dwa inne Oddziały w taki sposób:

1-mu Oddziałowi poddać Gubernie: St. Petersburgską, Nowgorodzką, Pskowską, Tverską, Jarosławską, Kostromską, Włodzimierską, Wołogodzką, Archangelską, Ołonecką, Kurską, Mohilewską, Witebską, Smoleńską, Kałuzką i Charkowską.

2-mu Oddziałowi Gubernie: Czernihowską, Połtawską, Inflantzką, Estońską, Kurlandzką, Kijowską, Podolską, Wołyńską, Wileńską, Mińską, Grodzieńską i Obwód Białostocki.

3) Ze skasowanego 3-go Oddziału, przyłączyć do 1-go i 2-go Oddziałów po jednej Ekspedycyi w zupełnym ich składzie, oznaczonym przez etat.

4) Znajdujących się przy 1-m Oddziale 5-go Departamentu Translatorów, Niemieckiego i Polskiego języków, przenieść do 2-go Oddziału, a obowiązki Exekutora, Protokółisty i Rejestratora 3-go Oddziału, zupełnie skassować, zostawiwszy uwadze Ministra Sprawiedliwości, umieścić ich w innych Departamentach i Oddziałach Rządzącego Senatu, na odpowiednich obowiązkach. Summy zaś, naznaczone: na kancelaryjne rozchody 3-go Oddziału podług etatu, i na zasilenie Kancelaryi i płace służącym kancelaryjnym, podług nowego rozpisania, odliczyć, równemi częściami, do summy, na tѣż przedmioty dla 1-go i 2-go Oddziałów przeznaczonych.

I 5) Względem rozdzielenia urzędników i oddania spraw z 3-go do 1-go i 2-go Oddziałów 5-go Departamentu, podług przynależności, zostawić Ministrowi Sprawiedliwości, zrobić podług jego uwagi, dalsze rozporządzenia.

Rządzący Senat nie zaniecha około wykonania tego uczynić należytego rozporządzenia. (G.S.)

— P. Vice-Kancelarz Hrabia Nesselrode, w odniesieniu się swoim do P. Ministra Sprawiedliwości pod dnem 8 m Marca wyraził, że Wileński 1-iej gildy kupiec Fryderyk Auer, pochodzący ze starożytnej rodziny dworzанskiej i będąc synem Kapitana Pruskiej służby, prosił Najjaśniejszego Króla Jego Mości Pruskiego, użyć pośrednictwa o uznanie go w Rosyji za dworzanina, przekładając, że on podawał o to prośbę na imię Najwyższe Cesarza Jego Mości, ale na nią mu odmówiono z tej uwagi, że osoby cudzoziemskiego Dworzaniego pochodzenia, po przyjęciu poddaństwa Rosyji, nie mogą żądać utwierdzenia ich w prawach Rosyjskiego Dworzanstwa, jeżeli nie nabyły ich z rangi swej w służbie, przez nagrodę orderem, albo przez szczególne zasługi, okazane przez nie Rosyjskiemu Państwu. Dając uwagę na to, że w teraźniejszym położeniu swoim, Auer nie jest w możności otrzymać dworzanstwa przez ten sposób, bez opuszczenia swojego handlu, który daje mu wygodną egzystencją, także i tę okoliczność, że po zebranych zapewnieniach, proszący rzeczywiście należał do Dworzanstwa Pruskiego, i że on za swe prawdziwe i uczciwość ma powszechne poważenie, Najjaśniejszy Król Jego Mości, polecił znajdującemu się tu Posłowi swemu, starać się o przyznanie Aurowi Dworzanstwa Rosyjskiego. P. Vice-Kancelarz, Hrabia Nesselrode miał szczęście czynić o tѣm przełożenie Cesarzowi Jego Mości, i Najjaśniejszemu PANU podobało się, dla poważenia uczestnictwa, którym zaszczyca Auera Król Pruski, oświadczyć Najwyższe zezwolenie na prośbę tego kupca, o nadanie mu Dworzanstwa Rosyjskiego, w takiem jednakże zdarzeniu, jeżeli on znajduje się w liczbie Rosyjskich poddanych. (G.H.)

Warszawa, 29 Kwietnia (11 Maja).

W dniu 24 Kwietnia (6 go Maja) roku bież. odbyło się publiczne posiedzenie Banku Polskiego, na którym tenże złożył sprawozdanie z czynności swych za rok 1838. Po zgajeniu posiedzenia przez J.W. Rzeczywistego Radcę Stanu Łęskiego, Dyrektora Wydziału w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, zastępcę J.W. Dyrektora Głównego Prezydnjącego w pomienionej Komisji Rządowej, zabrali głosy: J.W.

ли рѣчи: Предсѣдателемъ Комиссіи Погашенія долговъ, Г-мъ Генераль-Контролеромъ Графомъ Грабовскимъ и Предсѣдателемъ Банка, Г-мъ Статсъ-Советникомъ Любавицкимъ, который изобразилъ дѣйствія сего установленія въ протекшемъ году въ слѣдующихъ словахъ:

„Движеніе торговли въ минувшемъ году вообще не было благоуспѣшно. Слѣды коммерческаго перелома, имѣвшаго пагубныя послѣдствія въ западныхъ государствахъ Европы, еще совершенно не изгладились. Хотя прежній ходъ акцій, напредпріятія промышленности пріостановились, но не было онаго и по кредитнымъ бумагамъ, замѣнявшимъ недавно огромныя капиталы. Очевидно, что между торгующими не возстановилось еще довѣріе, и это было поводомъ къ удерживанію капиталовъ и ограниченію личнаго кредита. Имѣвъ въ виду такое положеніе дѣлъ, Банкъ долженъ былъ наблюдать большую осторожность въ покупкѣ векселей, — этою важною пособіи торговли. Отсюда произошло уменьшеніе, сравнительно съ прежними годами, оборотовъ Банка по сей части. При всемъ томъ, торговля Царства оказываемо было всевозможное содѣйствіе, какъ покупкою все еще значительнаго числа векселей, такъ и увеличеніемъ ссудъ и пособій за благонадежными поруками. Движеніе внутренней торговли было довольно успѣшно. Значительные обороты сдѣланы были закладными листами Земскаго Кредитнаго Общества, кои въ сравненіи съ цѣною другихъ облигацій, стояли въ хорошемъ курсѣ. По торговлѣ товарами, выгодныя цѣны хлѣба, шерсти и лѣса оживили внутреннее движеніе и сношенія съ иностранными государствами, не смотря на затрудненія, послѣдовавшія по причинѣ значительнаго возвышенія въ Пруссіи транзитной пошлины.

„Мануфактурная промышленность очевидно распространилась и процвѣтала. Въ истекшемъ году учреждено нѣсколько важныхъ заведеній. Къ числу ихъ принадлежатъ бумагопрядильная фабрика Гайера, Мазовецкой Губерніи въ м. Лодзѣ, въ большомъ видѣ учрежденная и снабженная превосходными машинами изъ мастерскихъ Г-на Кокорилъ въ Бельгіи. Фабрика эта, удовлетворить будетъ настоятельнымъ потребностямъ края, ибо донынѣ бумажная пряжа привозима была большою частію изъ заграницы за уплатою высокой пошлины. Въ Германовѣ учреждена въ истекшемъ году также фабрика для выдѣлки свекловичнаго сахара вмѣстѣ съ рафинированнымъ заводомъ, весьма нужнымъ и удобнымъ для меньшихъ свеклосахарныхъ заводовъ, возникающихъ въ разныхъ мѣстахъ края съ пользою для учредителей и земледѣльцевъ вообще. Сверхъ того, устроенная Г-мъ Тильмесомъ фабрика шелковыхъ издѣлій въ Варшавѣ, доставляетъ хорошіе и прочные товары, кои доселѣ получались только изъ за границы. Распространена и усовершенствована фабрика машиннаго пряденія льна въ Жирардовѣ. Равнымъ образомъ и существующая въ Жаркахъ фабрика Г-на Штейнкейлера, производящая всякаго рода машины, а въ особенности паровыя, даже самаго большаго размѣра. Суконныя фабрики въ Калишѣ, Пршеборжѣ и около Равы, выдѣлывающія тонкія сукна, имѣли много заказовъ. Словомъ, во всѣхъ частяхъ края и по всѣмъ отраслямъ мануфактурной промышленности замѣтно было успѣшное движеніе, которому охотно содѣйствовалъ Банкъ, по мѣрѣ поступавшихъ требованій, нужды и согласно существующимъ постановленіямъ.

„Выдача ссудъ на покупку земледѣльческихъ орудій, и отпускъ заимообразно денегъ подъ залогъ шерсти и хлѣба, суть единственные средства, коими Банкъ можетъ оказывать пособіе сельской промышленности. Многіе изъ помѣщиковъ запаслись въ прошедшемъ году разными земледѣльческими орудіями, частію изъ казенныхъ фабрикъ въ Варшавѣ и Вилогонѣ, частію изъ разныхъ частныхъ заводовъ. По займамъ на шерсть было много оборотовъ, но неуплаченное количество сихъ займовъ незначительно, потому, что выгодныя цѣны поставили заемщиковъ въ возможности удовлетворить свои обязательства. Ссуды подъ залогъ хлѣба были малочисленны; ибо по случаю бывшаго въ 1837 году неурожая озимаго хлѣба, оставалась въ Царствѣ отъ внутренняго потребленія небольшое количество зерноваго хлѣба. Заботливое Правительство не упустило изъ виду сего обстоятельства и поручило Банку заготовить 150,000 корцевъ ржи на счетъ казны, для раздачи нуждающимся крестьянамъ и помѣщикамъ. Посредствомъ здѣшнихъ торговыхъ домовъ Банкъ съ усердіемъ исполнилъ сдѣланное ему порученіе, и въ непродолжительномъ времени слишкомъ сто тысячъ корцевъ хлѣ-

Хрabia Grabowski, Kontroller Jeneralny, Prezes Komisji Umorzenia długu krajowego, tudzież JW. Radzca Stanu Lubowidzki, Prezes Banku, — który kreśląc obraz czynności Banku w roku upłynionym, wyraził co następuje:

„Położenie handlu w ogólności, w roku dopiero ubiegłym, niebyło nader pomyślne. Nie ustały jeszcze zupełnie skutki przesilenia handlowego, które przed dwoma laty dotknęło zachodnie kraje Europy. Ustał ruch w akcyach przedsięwzięć przemysłowych, a jednak nie powiększył się w papierach publicznych, zatrudniających niedawno wielkie masy kapitałów. Widocznie nie powróciło jeszcze zaufanie między handlującymi, i było powodem do wstrzymywania kapitałów i ograniczenia osobistych kredytów. Położenia tego nie mógł Bank spuścić z uwagi, i w skupowaniu wexli, w tej ważnej pomocy handlu, zachować musiał wszelką ostrożność. Ztąd, stosunkowo do lat poprzednich, zmniejszenie się obrotów w tej gałęzi działań Banku. Nie został jednak handel krajowy bez przyzwoitej i skutecznej pomocy, już to przez znaczną jeszcze ilość skupionych wexli, już przez powiększenie pożyczek i zaliczeń za dostatecznemi rękojmiemi. Jakoż ruch w handlu krajowym był dosyć znakomity. Znaczne interesa robione były w Listach Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, i papier ten, w stosunku do cen innych papierów publicznych, w zadowalniającym utrzymał się kursie. W handlu towarowym, korzystne ceny zboża, wełny i drzewa, ożywiły ruch wewnętrzny i stosunki z krajami zagranicznymi, pomimo utrudnień, jakie stawiało ośrodkowe Pruskie, niedawno znacznie powiększone.

„Przemysł rękodzielny widocznie się rozszerzał i wzniósł. Powstały w upłynionym roku niektóre ważne zakłady. Do tych należy przędzalnia bawełny P. Gayer, w Łodzi, w Gubernii Mazowieckiej, założona na obszerną skalę, i opatrzona doskonałemi maszynami z warsztatów P. Cocquerilla w Belgii. Rękodzielnia ta, zaradzać będzie mocno dającej się uczuć potrzebie krajowej, gdy dotąd najznaczniejszą część przędzy bawełnianej, mimo wysokiego cła, z zagranicy sprowadzana być musiała. Wznieśiona także została w upłynionym roku fabryka cukru z buraków w Hermanowie, połączona z zakładem rafinerii cukru, nader potrzebnym i dogodnym dla pomniejszych fabryk cukru z buraków, które z korzyścią dla przedsiębiorców i rolnictwa w ogólności, w różnych częściach kraju powstają. Wzniosła się dalej fabryka wyrobów jedwabnych P. Tilmes w Warszawie, i dostarcza równie pięknych, jak trwałych wyrobów, dotąd wyłącznie sprowadzanych z zagranicy. Rozszerzona i udokładniona została przędzalnia lnu na maszynach w Żyrardowie. Podobnież fabryka maszyn P. Steinkeller w Żarkach, która dostarcza krajowi wszelkiego rodzaju maszyn, a szczególnie maszyn parowych w największych nawet wymiarach. Fabryki cienkiego sukna w Kaliszu, Przedborzu i pod Rawą, ciągle były korzystnie zatrudnione. Zgoła, we wszystkich częściach kraju i rodzajach przemysłu, dawał się postrzegać ruch i postęp, którym z przyjemnością przychodził Bank w pomoc, w miarę zgłaszania się, potrzeby, i w granicach istniejących przepisów, tudzież przyjętych zasad.

„Pożyczki na zakupienie maszyn, z gospodarstwem wiejskiem, związek mających, zaliczenia na wełnę i zboże, są jedynemi środkami, któremi Bank przemysłowi rolniczemu w pomoc przychodzić może. Znaczna liczba właścicieli ziemskich, opatrzyła się w upłynionym roku w różne maszyny rolnicze, częścią z zakładów Rządowych w Warszawie i Białogoni, częścią z różnych fabryk prywatnych. W pożyczkach na wełnę znacznie były obroty, lecz pozostałość niewielka; korzystne albowiem ceny, pozwalały z łatwością uwolnić się od zobowiązań, w Banku zaciągniętych. Zaliczenia na zboże, były mało znaczące; gdyż z powodu nieurodzaju ożiminy w roku 1837, nie wielka ilość zboża zbywała w całym kraju, od potrzeb wewnętrznych. Nie uszło to troskliwej uwagi opiekuńczego Rządu, i Bank otrzymał polecenie zakupu 150 tysięcy korcy żyta z funduszu skarbowych, dla zasilenia niemi włościan i właścicieli ziemskich, którzyby tego potrzebowali. Wykonał Bank za pomocą tutejszych domów handlowych, dane mu polecenie z wszelką gorliwością, i w krótkim czasie, sto kilkadziesiąt tysięcy korcy zboża zakupiono, częścią za granicą, częścią w okolicach zamożniejszych, i sprowadzono do wskazanych magazynów, z ką niez-

ба куплены частью за границу, частью в плодороднейших мѣстахъ, и доставлены въ назначенные магазины, изъ коихъ все сіе количество роздано немедленно помѣщикамъ и крестьянамъ, съ обязанностью возвратитъ хлѣбъ натурою въ слѣдующемъ году. Мѣра сія принесла хлѣбопашеству существенную пользу и пособіе.

„Въ числѣ промышленныхъ предпріятій, исполненныхъ поволь правительства непосредственно Банкомъ, устройство шоссевыхъ дорогъ окончено въ 1837 году совершенно. Въ прошедшемъ году подлежало только изыскать способъ къ пополненію израсходованныхъ Банкомъ на сей предметъ суммъ, что и удалось привести въ исполненіе. Выпущенная по Высочайшему повелѣнію отъ 2-го (14-го) Мая прошлаго года, вторая серія казенныхъ пятипроцентныхъ облигацій, поставила правительство въ возможности не только возвратитъ Банку всѣ ссуды, но и составила капиталъ, на усовершенствованіе системы дорогъ и судоходства, которое принесетъ для края важную пользу. Къ таковымъ мѣрамъ присовокуплено и новое для края благодѣяніе: освобожденіе проезжающихъ и всякихъ транспортовъ отъ платежа дорожнаго сбора. Если по новому положенію о платежѣ въ замѣнъ дорожнаго сбора, въ видѣ опыта на одинъ годъ Высочайше утвержденному, оказываются нѣкоторыя неудобства, то оныя легко будутъ устранены и не могутъ даже выдержать сравненія съ тѣми пользами, какія проистекаютъ на всѣ классы жителей, по уничтоженіи дорожнаго сбора, изъ оживленія внутренней торговли и облегченія сообщеній.

„Изъ прочихъ предпріятій Банка, окончены два въ прошедшемъ году, а именно: Августовскій каналъ и постройка магазейна въ Новомъ-дворѣ, изъ коихъ первый открытъ уже для судоходства, а въ послѣдній, въ теченіи нынѣшняго лѣта, будутъ принимать на складку зерновой хлѣбъ. Совершеніе сихъ двухъ предпріятій общается для торговли и хлѣбопашества безчисленные выгоды. Августовскій каналъ, облегчить сношенія той части края, которая, кромѣ сухопутной перевозки, не имѣла другихъ способовъ сообщенія. Каналъ сей, откроетъ новый коммерческій путь въ Имперію и средства дальнѣйшаго сообщенія до самаго Балтійскаго моря, не входя въ черту Прусской границы. Новодворскій магазейнъ, кромѣ доставленія удобства къ полученію ссудъ подъ залогъ хлѣба, будетъ средоточіемъ хлѣбной торговли между Варшавою и Данцигомъ. Пользуясь возможностью сплавлять безъ затрудненія и въ короткое время изъ сего магазейна хлѣбъ въ Данцигъ, покупщики и сами помѣщики, освободятся отъ необходимости ссыпать хлѣбъ въ Данцигскихъ магазейнахъ, что сопряжено ибо съ большими издержками и неудобствами.

„Банкъ всеусильное прилагалъ стараніе о ускореніи постройки горныхъ заводовъ. Нѣкоторые изъ нихъ находятся уже въ полномъ дѣйствіи. Разработка желѣзныхъ рудъ увеличилась вынѣ четверо противу выдѣлываемого прежде желѣза, и простирается почти до половины предположеннаго количества. Важнѣйшіе изъ горныхъ заводовъ западнаго округа въ Банковой-Гутѣ и Нивкѣ, и восточнаго округа въ Страховицахъ, Михайловѣ, Бродахъ, Натулискѣ и Сьальпѣ, будутъ въ теченіи настоящаго и слѣдующаго годовъ совершенно окончены, если не встрѣтятся къ тому какихъ либо особенныхъ препятствій, и Банкъ не сомнѣвается, что заводы сѣи, увѣнчавъ старанія его полнымъ успѣхомъ, оправдаютъ ожиданія правительства. Весьма важнымъ для горнаго промысла и для всего края, есть предположенное построеніе желѣзной дороги отъ Варшавы къ Австрійской границѣ. Банку поручено было заключить о томъ съ Г-мъ Штейнкеллеромъ контрактъ отъ имени правительства, которое, по уваженію выгоды, какія предпріятіе сіе принесетъ можетъ для торговли и внутренней промышленности, обезпечило для акціонеровъ четыре процента годоваго дохода. Заключенный Банкомъ договоръ удостоился Высочайшаго утвержденія. Должно надѣяться, что взявшіеся за это дѣло, успѣютъ собрать нужный капиталъ на совершеніе своего предпріятія, коему благоприятствуетъ положеніе края такъ, что дорога сія можетъ быть построена гораздо дешевле всѣхъ прочихъ, донынѣ въ Европѣ существующихъ.

„Кромѣ сихъ дѣйствій къ усиленію промышленности, кредита и торговли, Банкъ занимался погашеніемъ государственнаго долга, и производилъ платежи причитающихся кредиторамъ процентовъ. По настоящему состоянію казны Царства, всѣ суммы, на погашеніе долговъ предназначенныя, переданы были въ

вѣдѣніе и въ zupełności właścicielom ziemskim i włościanom, z obowiązkiem zwrotu w naturze w roku następnym, zostało wydane. Było to dla rolnictwa znakomitą dogodnością i wsparciem.

„Z przedsięwzięć przemysłowych, któremi się Bank Polski z upoważnienia Rządu bezpośrednio zajmował, wiadomo już wam, Panowie, że budowa dróg bitych w r. 1837, zupełnie ukończona została. Pozostawało w roku upłynionym wyjednać środki zaspokojenia Banku za wyłożone na ten cel fundusze, co też do skutku szczęśliwie doprowadzone zostało. Postanowieniem Najjaśniejszego Pana z dnia 2 go (14-go) Maja r. z., utworzona druga seria obligow skarbowych pięcio-procentowych, postawiła Rząd w możności, nie tylko zwócenia Bankowi wszelkich zaliczeń, ale nadto utworzyła fundusz, do uzupełnienia systematu dróg i usławiania rzek, co handlowi krajowemu wainie przyniesie korzyści. Z środkami temi, połączone zostało nowe dla kraju dobrodziejstwo, to jest: uwolnienie przejeżdżających i wszelkich transportow od opłaty myta drogowego. Jeżeli taryfa nowych opłat, na zastąpienie myta wprowadzona, i sposobem próby na rok jeden przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzona, ma niektóre niedogodności, z łatwością one usunięte zostaną, i ani iść mogą w porównanie z korzyściami, jakie ze zniesienia myta drogowego wpływają na wszystkie klasy mieszkańców, przez ożywiony wewnętrzny handel i ułatwione stosunki.

„Z dalszych przedsięwzięć Banku, dwa w roku upłynionym ukończone zostały, to jest: kanał Augustowski i budowa magazynu w Nowym-Dworze, tak, iż pierwszy jest już do spławu otworzony, drugi, spodziewamy się, iż w ciągu tego lata, zboże na skład przyjmować będzie w stanie. Obadwa te dzieła znakomite dla handlu i rolnictwa rokują korzyści. — Kanał Augustowski ułatwiać będzie związki przez okolice, które dotąd, prócz transportu lądowego, żadnych innych środków komunikacji nie miały. Otworzy on nową drogę handlową do Cesarstwa Rosyjskiego, i widoki dalszych związków aż do morza Bałtyckiego, bez dotknięcia granicy Pruskiej. Magazyn w Nowym Dworze, oprócz dania sposobności uzyskania pożyczek na zboże, stanowić będzie środkowy punkt handlu zbożowego, między Warszawą i Gdańskiem. Zboże z magazynu tego, mogąc być z łatwością i w krótkim czasie spławione do Gdańska, uwolni w części handlujących i właścicieli ziemskich, od zasypanywania zboża w szpichrach Gdańskich, co z znacznymi kosztami i różnemi niedogodnościami jest połączone.

„Największej usilności dokładał Bank o postęp budowy nowych zakładów górniczych. Niektóre z nich już w bieg puszczane zostały z pomyślnym zupełnie skutkiem. Produkcya żelaza, powiększyła się w czwornasób, w stosunku do ilości dawniej wyrabianej, a dochodzi blisko połowy wysokości ostatecznie zamierzonej. Najważniejsze zakłady w Hucie-Bankowej i Niwce, w Okręgu zachodnim, tudzież w Starachowicach, Michałowie, Brodach, Nietulisku i Sielpi, w Okręgu wschodnim, jeżeli nadzwyczajne nie znajdą przeszkody, w roku bieżącym i przyszłym ukończone zostaną, i nie wątpi Bank, iż uwieńczą starania jego pomyślnym skutkiem, i oczekiwaniu Rządu odpowiedzą. Nader ważnym jest, nie tylko dla górnictwa, ale i dla całego kraju, projekt zbudowania drogi żelaznej od Warszawy do granicy Austriackiej. Bank otrzymał zlecenie zawarcia w tej mierze z P. Steinkeller kontraktu w imieniu Rządu, który, oceniając korzyści, jakie przedsięwzięcie to dla handlu i przemysłu krajowego przynieść może, zapewnił akcyonariuszom cztery od sta rocznego dochodu. Zawarty przez Bank układ, zyskał Najwyższe Najjaśniejszego Pana zatwierdzenie. Spodziewać się należy, że przedsięwzięcie, zdofają zebrać potrzebną kapitał do zamierzonego dzieła, któremu położenie kraju tak dalece sprzyja, iż droga ta nierównie taniej, jak wszystkie dotąd w Europie istniejące, zbudowana być może.

„Oprócz tych czynności, ku wsparciu przemysłu, kredytu i handlu, wypełnił Bank posługę umorzenia długu krajowego i wypłaty procentow, wierzycielom przypadających. Ciągłe pomyślny i świetny Stan Królestwa dozwolił, iż wszystkie summy, na umorzenie długow krajowych przeznaczone, w właściwym czasie do

Банкъ своевременно, и оный прилагалъ особенное стараніе, дабы уплаты по выбывшимъ изъ обращенія купонамъ и по вышедшимъ при тиражахъ облигаціямъ производимы были не только въ Царствѣ, но и за границею, со всеможнымъ для предъявителей оныхъ угожденіемъ."

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 12-го Мая.

Сенаторъ города Гамбурга, купецъ и банкиръ Луттеротъ, прибылъ сюда въ намѣреніи заключить съ Правительствомъ нашимъ торговой трактатъ и приступить къ таможенному Германскому Союзу. Говорятъ, что такой же трактатъ вскорѣ заключенъ будетъ съ Соединенными Штатами и Бельгіею.

— На происходящемъ ежедневно ученіи здѣшней гвардейской артиллеріи бываетъ обыкновенно Турецкій артиллерійскій офицеръ, который получилъ отъ нашего Правительства позволеніе обучаться Прусской службѣ практическимъ образомъ. Прибыли сюда также, для образованія, два молодыхъ Турка; они находятся подъ особеннымъ покровительствомъ посланника Кіамиль-Паша; теперь занимаются изученіемъ Нѣмецкаго языка, чтобы послѣ могли слушать лекціи въ университетѣ и въ другихъ учебныхъ заведеніяхъ. (О.Г.Д.П.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 6-го Мая.

Коммисія, учрежденная для разсмотрѣнія проекта постановленія, касательно призванія на службу 80,000 конскриптовъ за 1838 годъ, избрала президентомъ Маршала Клозеля, а секретаремъ Г-на Сапе.

— Железная дорога изъ Парижа въ Версаль, по лѣвому берегу Сены, открыта будетъ 1-го Юня.

— Вчера начались конскіа скачки на Марсовомъ полѣ. Погода была весьма благопріятна. Славные скакуны Лорда Сеймура побѣждены, а Маргарита и Франциска, кобылы Графа Камбиса (Герцога Орлеанскаго), одержали сегодня полную побѣду.

— Побужденіе, данное здѣшними кассационными судомъ, касательно запрещенія дуелей, дѣйствуетъ, хотя не вдругъ, на прочіе суды, ибо недавно уголовный судъ Департамента Мозы и судъ исправительной полиціи въ Бульонъ-сюръ-меръ, подвергли вызысканію вышедшихъ на поединокъ; какъ въ обоихъ сихъ случаяхъ противники только легко равнены, по этому наказаніе ограничилось 20-дневнымъ арестомъ. Нѣтъ сомнѣнія, что если принятое Г-мъ Дюпенемъ основаніе, будетъ исполняемо въ строгости, тогда поединки, столь распространенныя въ Франціи, въ скоромъ времени будутъ прекращены.

— Депутатъ Жюрье представилъ Палатѣ прошеніе большей части жителей 10 и 11 округовъ, объ окончаніи желѣзной дороги изъ Парижа въ Версаль, по лѣвому берегу Сены. Просители, между прочимъ поясняютъ, что дорога эта много будетъ способствовать благосостоянію округовъ и гминъ, по той сторонѣ рѣки лежащихъ.

— Изъ Тулона пишутъ отъ 29 прошлаго мѣсяца, что въ этомъ городѣ, произошла кровопролитная драка между экипажемъ корабля и 11 линейнымъ полкомъ, недавно прибывшимъ для отдыха изъ Африки. Мѣстныя власти, дѣйствовали въ семъ случаѣ весьма рѣшительно; однако оказалось 2 убитыхъ и 15 тяжело раненыхъ. Теперь находятся въ Тулонской гавани, въ готовности сняться съ якоря, слѣдующіе корабли: 120-пушечный *Montebello*, 80-пушечные *St. Petri*, *Diadème*, *Jupiter* и 74-пушечный *Trident*. Всѣмъ морскимъ и сухопутнымъ войскамъ, приказано не выходить изъ казармъ, а частныя патрули задерживаютъ матросовъ и солдатъ, встречаемыхъ на улицахъ.

9-го Мая.

Въ сегодняшнемъ номерѣ Монитора, помѣщенъ слѣдующій приказъ по арміи: „Полковникъ Франсуа, командиръ 21 линейнаго полка, утверждаетъ, что переходъ отъ Парижа до Бреста, слишкомъ великъ для пѣхоты; 65 пѣхотный полкъ, отправляющийся теперь изъ Бреста въ Парижъ, докажетъ противное. Давно уже извѣстно Министру, что 21 линейный полкъ считается въ числѣ отличныхъ на маршахъ, никогда не имѣть отсталыхъ, твердо не только въ перевесеніи трудовъ, но даже и опасностей, и вмѣняетъ себя въ особенную честь, стоять гарнизономъ въ значительнѣйшемъ военно-портовомъ городѣ Франціи, жители коего, такъ радушно принимаютъ нашихъ воиновъ. Полковникъ Франсуа, отчисленъ по арміи и на мѣсто его назначенъ командиромъ полка Подполковникъ Делутерель. Кто говоритъ именемъ войска и не хочетъ, чтобы его об-

Банку, прелане zostały. Staraniem jedynie Banku było, aby wypłaty, tak ubiegłych kuponów, jako też wylosowanych papierów publicznych, nie tylko w kraju ale i za granicą, były uskuteczniiane, z największą ile być może interesantów dogodnością." (G.R.K.P.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 12-go Maja.

Przybył tu Senator miasta Hamburga, kupiec i bankier Lutteroth, w celu zawarcia traktatu handlowego z naszym Rządem i przystąpienia do związku celnego Niemieckiego. Słychać, że podobny traktat niebawem zawarty będzie ze Stanami Zjednoczonymi i Belgią.

— Przy codziennych ćwiczeniach naszej artylerii gwardyi, spotykać można Tureckiego Oficera tejże bioni, który otrzymał od naszego Rządu pozwolenie uczyć się służby Pruskiej, sposobem praktycznym. Przybyło tu także trzech młodych Turków na naukę i zostają pod szczególną opieką Pości Kiamil-Baszy; teraz trudnią się nauką języka niemieckiego, aby potem mogli korzystać z kursów uniwersyteckich i innych zakładów naukowych. (G.R.K.P.)

F r a n c y a.

Paryż, dnia 6 Maja.

Kommissya, wybrana do rozważania projektu do prawa, względem powołania do wojska 80,000 ludzi za rok 1838, obratą swym prezesem Marszałka Clauzel, a Sekretarzem P. Sapey.

— Droga żelazna, z Paryża do Wersalu wiodąca, po prawym brzegu Sekwany, otwartą będzie w dniu 1 Czerwca.

— Wczora zaczęły się wyścigi konne na placu Marsowym, przy największej pogodzie. Sławne konie Lorda Seymour zostaly pokonane, a Margarita i Francesca, klacze Hr. Cambis (Xięcia Orleans), w tym dniu odniosły zupełne zwycięstwo.

— Dany popęd przez tutejszy sąd kassacyjny, w celu zniesienia pojedynków, lubo zwolna, działa jednak na inne sądy. Niedawno bowiem sąd karny departamentu Mozy i sąd policji poprawczej w Boulogne-sur-mer, pociągnęły do odpowiedzialności, pojedynkujące się osoby i na karę je skazały. Gdy w obu tych przypadkach miało miejsce tylko lekkie zranienie, zatem kara ograniczała się 20-dniowym uwięzieniem. Nie podlega zatem żadnej wątpliwości, że jeżeli przez P. Dupin przyjęta zasada, ściśle wykonywana będzie, lekkomyślne pojedynki, tak we Francyi rozszerzone, niebawem przytłumione będą.

— Deputowany P. Jussieu, złożył Izbie prośbę wielkiej liczby mieszkańców 10 i 11 okręgu, w celu ukończenia drogi żelaznej z Paryża do Wersalu, po lewym brzegu Sekwany. Między innemi, wyrażają prośbę, że droga ta, przyczyni się znacznie do dobrego bytu okręgów i gmin, po tej stronie rzeki leżących.

— Piszą z Tulonu pod dniem 29 z. m., że w tém mieście, przyszło do krwawych bojów, między osadą okrętową, a 11-ym półkiem liniowym, który dla wypoczynku, świeżo przybył z Afryki. Władze miejscowe, energicznie postąpiły w tém zdarzeniu; liczą jednak 2 zabitych i 15 ciężko ranionych. W tej chwili, stoją w Tulonie w pogotowiu do rozwinięcia żagli, następujące okręty: *Montebello* o 120 działach, *St. Petri*, *Diadème*, *Jupiter* o 80 i *Trident* o 74. Kazano wszystkim morskim i lądowym wojskom nie wychodzić z koszar, a gęste patrole, przytrzymują wszystkich marynarzy i szeregowych, jakich na ulicach spotykają.

Dnia 9.

W dzisiejszym numerze Monitora czytamy następną, zwracającą na siebie uwagę, rozkaz dzienny: „Półkownik François, dowódca 21 półku liniowego utrzymuje, że pochod pieszy wojska z Paryża do Brestu, jest za nadto długi; półk 65, który teraz idzie z Brestu do Paryża, dowiedzie rzecz przeciwną. Od dawnego czasu wiadomo jest Ministrowi, że półk 21 jest jednym z tych, które najlepiej chodzą, nie zostawia nigdy włóczęgów, jest pełnym energii, nie tylko w pokonywaniu trudów, ale i samych niebezpieczeństw, i że ma sobie za zaszczyt, stać na załodze w najpierwszym wojskowym porcie Francyi, którego mieszkańcy tak uprzejmie naszych żołnierzy przyjmują. Półkownik François przechodzi do służby nieczynnej; na jego miejsce mianował Król dowódcą, Podpółkownika Lelouterele. Kto imieniem wojska pragnie mówić, a nie chce by mu fałsz zadano, powinien mówić zgodnie

(2)

винили во лжи, должны говорить повнушенію ревности къ службѣ, усердія и чувства чести, которыя запечатлѣны въ сердцахъ нашихъ воиновъ." (подписано) Кюбьеръ. (О.Г.Ц.П.)

ИСПАНІЯ.

Сарагосса, 29-го Апрѣля.

Ежедневно оказываются бѣдственныя послѣдствія снятія блокады города Сегура. Крѣпость Монтальбанъ, теперь вѣроятно уже въ рукахъ Карлистовъ, и той же участи ожидаютъ Албаате и Кутанда. Генераль Айербе не будетъ въ состояніи действовать, ибо Кабрера и Вальмаседа возвратились изъ Валенціи и остановились въ Монтальбанѣ, гдѣ съ превосходными силами ожидаютъ артиллеріи; въ домахъ подѣлали амбразуры, и улицы заложили барикадами. Айербе выступилъ изъ Дорока по направленію къ Монтальбану, но онъ ничего не можетъ сдѣлать безъ помощи второй дивизіи, которая не имѣетъ теперь начальника, послѣ того, какъ Генераль фанъ Галенъ отрѣшенъ отъ командованія оною.

(изъ Франц. газ.)

Между ранеными Карлистами въ дѣлѣ подъ Сегуромъ, находится также Французскій легитимистъ, Графъ Донадье, который прежде былъ въ Генеральномъ Штабѣ Генерала Вурмона, въ Португаліи, а теперь онъ кавалерійскій Полковникъ въ отрядѣ Кабреры. (О.Г.Ц.П.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 9-го Апрѣля.

Слухи о войнѣ утихли, и вообще полагаютъ, что миръ не будетъ прерванъ. Работы въ арсеналѣ поспѣшно производятся, ибо Султанъ хочетъ быть въ готовности, дать отпоръ въ случаѣ нападенія. Говорятъ о новомъ намѣреніи Султана, выслать чрезвычайнаго посланника во Францію и Англію. (О.Г.Ц.П.)

17-го Апрѣля.

Кажется рѣшено, что и въ Турціи также, недвижимое имѣніе будетъ обложено поземельною податью.

По поводу произведенныхъ въ Эрзерумѣ поисковъ, большую часть алмазовъ, украденныхъ у Великаго Визиря, во время пожара, истребившаго Султанской дворецъ, нашли въ тюкахъ товаровъ разныхъ Персидскихъ купцовъ. (А.Р.С.З.)

Яссы, 24-го Апрѣля.

Нашъ городъ 17 ч. с. м. едва не сдѣлался зрелищемъ ужасовъ. Толпа злонамѣренныхъ предположила зажечь на многихъ мѣстахъ городъ, и умертвить Господара, Митрополита и многихъ Бояръ. Ага, уведомленный о томъ однимъ изъ заговорщиковъ, велѣлъ арестовать болѣе 60 виновныхъ и некоторые изъ нихъ уже признались. — Недавно найдены здѣсь на улицѣ трупъ богатаго Еврея, котораго, какъ рассказываютъ, велѣлъ убить, призвавъ его въ домъ свой, одинъ бояринъ, чтобы окончить съ нимъ денежныя дѣла. (А.Р.С.З.)

НОВѢЙШІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Берлинъ, 18 Мая.

(Телеграфическія извѣстія).

Кельнъ, 16 Мая.

По донесеніямъ изъ Парижа, отъ 13 ч. с. м. получаемъ извѣстіе о слѣдующемъ: „Вчера произошли здѣсь значительныя смуты. Толпы республиканцевъ устроили баррикады, напали на общественныя зданія. Регулярныя войска и національная гвардія отлично исполнили свой долгъ. Сегодня поутру спокойствіе и порядокъ восстановлены.

По частнымъ извѣстіямъ изъ Парижа, отъ 14 ч. с. м., узнаемъ, что Президентомъ въ Палатѣ Депутатовъ избранъ *Созе*.

13 ч. возобновились въ Парижѣ мятежныя волненія; 14 ч. поутру въ городѣ господствовало спокойствіе.

По телеграфической депешѣ изъ Лондона отъ 12 ч. с. м. Лордъ Мельбурнъ и всѣ члены прежняго Министерства, опять вступили въ исправленіе своихъ должностей.

Берлинъ, 18 Мая.

(Извѣстіе по Телеграфу.)

Парижъ, 15 Мая.

Въ здѣшнихъ газетахъ помѣщено: „Спокойствіе совершенно восстановлено и не было на нарушеніе его никакихъ вновь покушеній со стороны мятежниковъ. (А.Р.С.З.)

з горливіею, поспѣваніемъ сія и uczuciem honoru, które ożywiają serca naszych żołnierzy. „Podpisano: Cubières. (G.R.K.P.)

ИСПАНІЯ.

Сарагосса, 29 Квітня.

Щоденно виявляються сумнісні наслідки відступлення від облоги міста Сегура. Замок Монтальбан, єсть уже в рукахъ Карлістівъ, а Албаате і Кутанда того самого лосу дошвидко. Генерал Айербе не бѣдѣ зможе діяти, бо Кабрера і Балмаседа вѣрили з Валенсії і стоїть в Монтальбані, де на артилерію очікують з надер значними силами; в домахъ пошибали стрілки і на вулицяхъ встали барикади. Айербе вийшовъ з Дорока в напрямку Монтальбану, але не успішно не здола, безъ допомоги другої дивізії, котра по одбранні над нею довідства Генералови ван Хален, єсть тепер безъ вѣдця.

(З газет французскихъ).

Поміжъ Карлістами, котрі віднесли рани в потязі под Сегуромъ, знайдеться такожъ французскій легітиміста *Гр. Донадieu*, котрий бувъ давній в генеральнімъ Штабі Генерала *Бурмона*, в Португалії, а тепер єсть Полковникомъ їзди в воєску Кабрери. (G.R.K.P.)

ТУРЦІЯ.

Стамбул, 9-го Квітня.

Поголоски о войні утихли; судять затѣмъ повсѣхнѣ, же покій прерваны не бѣдѣ. Праце в арсеналѣ поспѣшно спешіть: Султанъ бовіемъ хоче бѣдѣ в поготовин до одпарця могачого здарzyć сѣ нападу. Слышѣ о новымъ заміарѣ Султана, вистанія надзвичайного Пола до Франції і Англії.

Дня 17.

Здає сѣ, ізъ постановлено, аби і в Турції, на власнѣ недвижимѣ наложено бѣдѣ ґрунтове податки.

— З powodu czynionych w Erzerum przetrząsań, wielką część dyamentow, skradzionych u Wielkiego Wezyra podczas pożaru, który zniszczył pałac Porty, znaleziono w pakach towarow rozmaitych kupców Perskich. (A.P.S.Z.)

Jassy, 24 Kвітня.

Miasto nasze d. 17 t. m. o mało nie stało się widowiskiem scen okrytych. Gromada złoczyńców powzięła zamiar podpalenia miasta na kilku punktach, zamordowania Hospodara, Metropolitę i wielu Bojarów. Aga, zawiadomiony o tém przez jednego ze spiskowych, kazał już aresztować około 60 winnych, i niektórzy z nich już się przyznali. — Nie dawno znaleziono tu na ulicy martwe ciało bogatego żyda, którego, jak mówią, kazał zamordować, zaprosiwszy do swego domu, jeden z bojarow, dla ukończenia z nim interesu pieniężnego. (A.P.S.Z.)

NOWINY NAJNOWSZE.

Berlin, 14 Maja.

(Doniesienie Telegraficzne).

Kolonja, dnia 12 Maja.

W doniesieniach z Paryża pod 13 t. m. czytamy: „Wczora znaczące zaszyły rozruchy. Kupy republikańskie porobiły barrikady i na publiczne gmachy napadły. Wojska liniowe i gwardya narodowa z odnaczeniem się znalazły. Dzisiaj rano porządek został przywrócony.”

— Z prywatnych doniesień z Paryża pod 14 t. m., dowiadujemy się, że w Izbie Deputowanych na Prezydenta wybrany *Sauzet*.

— 13-go ponowiły się w Paryżu rozruchy, 14-go rano, miasto było spokojne.

Podług telegraficznego doniesienia z Londynu, pod 12-m, Lord Melbourne i wszyscy członkowie byłego Ministerium, obowiązki swe napowrót objęli.

Berlin, 18 Maja.

(Doniesienie Telegraficzne).

Paryż, dnia 15 Maja.

W tutejszych gazetach czytamy: „Spokojność zupełnie jest przywrócona i żadne demonstracye ze strony buntowników napowrót nie zaszyły.” (A.P.S.Z.)